

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XLVII. — Izdan in razposlan dné 5. oktobra 1893.

(Obsega števil. 148.)

148.

Ukaz ministerstva notranjih reči z dné 30. septembra 1893. l.,

s katerim se na znanje dajó glavne črte, po katerih je z ozirom na nadziranje prometa plovil po plovnih rekah postopati, da se ne zatrosi kolera.

Splošna določila.

§. 1.

Da se ne zatrosi in razširi kolera z brodarstvom in plavljenjem po rekah, naj bodo v pravilo nastopna po vrhovnem zdravstvenem svetu nasvetovana načela:

Za brodarstveni in plovstveni promet po plovnih rekah naj se z ozirom na izvrševanje zdravstveno-policijskih naredeb, da se ne zatrosi in razširi kolera, tako kar se tiče zdravstvene kakovosti vozil, kakor tudi odpravljanja ljudi, predposlanih ali zaposlanih potnih in selilnih reči, ki jih imajo se seboj, in pa kar se tiče tistih predmetov, ki so iz zdravstveno-policijskih ozirov takrat nekako omejeni v prometu, prilično uporabljajo predpisi, kakor veljajo v železničnem prometu.

Posebne naredbe.

§. 2.

Sosebno je vodnik, oziroma lastnik kakega plovila dolžan skrbeti za največjo snažnost in za rednost na plovilu, trajno in skrbno opazovati zdravstveno stanje oseb na njem s posebnim ozirom na kako koleri podobno obolenje s pogostim bljevanjem in izpraznjevanjem; poskrbeti, da se osebe na plovilu zdravstvu ustrezno pospravijo in hranijo, pre-skrbovati jih vedno z dobro pitno vodo, ki se pa nikakor ne sme jemati iz reke, pripravljeno imeti, kar je potrebno za prvo pomoč, ako kedó kolerosumno zboli na plovilu, in pa osamovalen prostor na vseh ladjah, ki so namenjene za odpravljanje ljudi, imeti zalogo oblastveno dopuščenih razkužil, sosebno žganega negašenega apna ali svežega apnena mleka, in pa česar treba v njih uporabo, med tem za ladje tudi rudečega izkusnega (reagenčnega) papirja.

Poskrbeti je, česar treba, da želodčeva in česna vsebina oseb, katerim sta zbolela ta organa, ne pride v vodo, ampak da se dene v neprepustno posodo, v kateri je dovolj apnena mleka ali kake druge za dobro priznane razkužne tekočine, da se do dobrega pokrijejo izmečki.

Vsako plovilo, ki vozi kolerosumnega ali kolero-bolnega, ali koleromrtvega človeka, dolžno je

razpeti rumeno zastavo in pustiti razpeto dotlé, da je opravljena do dobrega razkužba in da se zopet zadobi prometna svoboda.

Ako zboli kaka oseba kolerosumno, treba jo je takoj sè sposobnim strežnikom in z vsem, česar treba za oskrbovanje, odločiti od vseh drugih oseb na plovilu tako, da ne bode nikakor moči, da bi kedó nalezl bolezen.

Za tako oskrbovanje moči je na ladjah za prevažanje oseb uporabljati tudi za to sposobne ljudi izmed strežnega moštva.

Dokler traja to bolniško oskrbovanje, ravnati se je najnatančneje po predpisanih razkužnih predpisih.

Pristajne postaje.

§. 3.

Na vsaki pristajni postaji mora biti po dotičnem političnem oblastvu postavljen služnik, ki je dolžan, po vodniku kakega plovila opravljeno zglasilo kakega kolerosumnega obolenja ali sumne smrti prevzeti ter takoj po krajnem oblastvu napotiti na politično oblastvo in na bližnjo postajo za izladjevanje bolnikov.

Pristajališča, kjer je moči preskrbeti se z dobro pitno vodo, naj se kot taka razločna naredé z napisno tablo, in poskrbeti je, da bode kar najlože moči dobiti pitne in porabne vode.

Med pristajnimi postajami je razločati 1. navadne pristajne postaje, 2. postaje za izladjevanje bolnikov in 3. ladjopregledne postaje.

Na navadnih pristajališčih smejo se osebe izladjevati (izpravljati na suho) samo iz takih plovil, na katerih ni ne kolerobolnih ne kolerosumnih, niti koleromrtvih ljudi, za kar je odgovoren vodnik plovila.

Take osebe je, če prihajajo iz kolerovitih krajev, predno se izpravijo iz ladje, zabeležiti z imenom, poslovanjem in prihodnim krajem s povedjo, kam potujejo, ter odkazati občinski upravi pristajališča po njegovem služniku, da naj ona stori kar potrebno za petdnevno zdravstveno-policijsko ogledovanje.

Pristajališča, v katerih ni moči zanesljivo izvrševati teh naredeb za nadziranje prometa ob kolero, je ako treba zapreti, ko ukaže politično deželno oblastvo.

Postaje za izladjevanje bolnikov.

§. 4.

Tiste pristajne postaje, ki so v občinah, v katerih je moči kolerobolne ljudi predati v primerno oskrbo in zdravniško zdravljenje, oznameniti je kot postaje za izladjevanje bolnikov.

Samo v takih se smejo izladjevati kolerobolne osebe in take, ki so obolele takó, da so kolerosumne.

Dotična občinska uprava, kateri je pred prihodom plovila iz kakega prejšnjega pristajališča najkrajšim pôtém priznaniti, da pride kolerobolen ali kolerosumen človek (§. 3. *alinea* 1.), dolžna je vse poskrbeti za prenos in prevzetje takega človeka v osamljeno oskrbovanje pod večšim (zdravniškim) vodstvom.

Prenašati je človeka z vso previdnostjo, ki je potrebna, da se ne zatrosi bolezen.

Ako hoče bolnik iz kakega veljavnega, posebnega razloga na suho dejan biti še le v kaki poznejšnji izladni postaji, vzeti je, ako moči, že prej najkrajšim pôtém poiskanega zdravnika ob troških bolnikovih na ladjo, da skrbi za zdravniško pomoč in zdravstveno nadziranje osebam, ki so na plovilu.

Mrtva trupla kolerobolnih je isto tako v bližnji postaji za izladjevanje bolnikov sè zdravniškim posredovanjem deti iz ladje.

Potem ko so kolerobolni in kolerosumni, kakor tudi koleromrtvi deti iz ladje, napotiti je plovilo z rumeno zastavo v bližnjo postajo za pregledovanje ladij; to je postaji prej poročiti in tam se nadalje pregleduje in razkužuje.

Postaje za pregledovanje ladij.

§. 5.

Take postaje za izladjevanje bolnikov, v katerih se zaradi prostorskih razmer plovila ne morejo pridržavati, da se natanko zdravstveno-policijsko pregledajo plovila, osebe, popotne stvari in blago, in pa morebiti da se korenito razkužijo ladje ali plavi, urediti je kot postaje za pregledovanje ladij.

Prvo teh postaj je v deželah, ki leže na meji veljavnostnega okoliša tega ukaza, v kolikor ta meja gré preko vkupnega rečnega toka, napraviti vselej kar najbolj moči tik té meje in nadaljne postaje v takih presledkih, da bodo mogla plovila tudi navzgor gredé še tisti dan priti od spodnje pregledne postaje do bližnje gorenje.

V vsaki taki postaji treba je razen posebnega pristajališča za okužena in sumna plovila, imeti osamljene prostore, da se vanje posebe pospravijo kolerobolne in sumne osebe, nosila za bolnike, parren razkužen prired, in pa zadostne zaloge predpisanih razkužil, sosebno žganega (negašenega) apna in apnenega mleka, rudečega izkusnega papirja, potem vreč za prenašanje oblačil in perila v razkužbo, in izurjeno osebje za razkuževanje in za bolniško službo.

V vsaki taki postaji za pregledovanje ladij je nastavitvi političnega ali policijskega uradnika, ki mu je izročeno vodstvo službe in izvrševanje policijske oblasti, kot predstojnika in pa pregledne zdravnike s pomočnimi poslovniki, kateri bi utegnili potrebni biti v posebnem slučaju. Poskrbeti je, da bode tem poslovnikom pripravno služno plovilo na razpolaganje.

Postajo za pregledovanje ladij je z nadalje vidno napisno tablo „Postaja za pregledovanje ladij“ in z belo zastavo poleg črno-rumene oznameniti, in gori omenjeni nastavljenici naj nosijo belo prevezo na levi nadlehti.

Kako pregledavati rečna plovila.

§. 6.

Vsako plovilo se mora ustaviti pri postaji za pregledovanje ladij. Vodnik plovila je dolžan počakati pregleda in pripravljeno imeti vse, kar je v ta namen potrebno. Dolžnost njegova je resnične povedi dajati pregledni komisiji.

Predstojnik pregledne postaje, oziroma po njem odposlani poslovnik in pregledni zdravnik gresta kot pregledna komisija na vsako plovilo, kjer poslovnik s pomočjo pokazanih za ladje in plavi predpisanih listin pregleda plovilo in preišče prostore, da najde, ako bi bilo kaj zoper prepoved. Zdravnik je dolžan preskusiti zdravstveno stanje oseb na plovilu, stanje popotnih stvari, blaga, ležišč in pa zdravstvenih naprav, sosebno z ozirom na zalogo pitne vode, snažnostne in prehrabene razmere, odpravljanje nesnage, straniške razmere, naredbe za prvo pomoč.

Tudi če se ne pokaže sumnja o koleri, odstraniti je takoj zdravstvene neprilichnosti, da se ustanovi predpisano zdravstveno stanje plovila. Nabrano (*bilge*-) vodo v ladjinem prostoru je pri vsaki preiskovani ladji razkužiti z apnenim mlekom, če ta voda ne reaguje morebiti še krepko alkalno, ker je bila na kaki prejšnji pregledni postaji razkužena z apnenim mlekom, kar se pokaže s tem, da se površnji proga rudečega izkusnega papirja pomočena v vodo. Če je reakcija le še slaba, ali če je celo ni,

treba je z nova priliti apnenega mleka ter dobro pomešati, da nastane krepka alkalna reakcija.

Ko je opravljen pregled in ko so izvršene zdravstvene naredbe v prvi mejni pregledni postaji, katere se dotakne plovilo, prejme vodnik plovila preglednico \cdot/\cdot , v katero je vpisati ime, številko, lastnika, vodnika plovila, njega prihodni in namembni kraj, število ljudi spadajočih k plovilu, (moštva, služnikov) in potnih ljudi, dan in uro pregleda, pregledno najdenje z zaukazanimi in izvršenimi naredbami vred, in v opomnji zdravstveno-policijsko imenitne, pozvedene povedi o prejšnji vožnji.

Vpis naj se potrdi s podpisom pregledujočih organov.

V ti preglednici mora vodnik plovila ob nadaljnji vožnji postajema natanko probeležiti vse premembe v številu oseb po prihodu in odpadku, in pa zdravstvene dogodke, to preglednico pokazati pri prihodnji pregledni postaji, kjer jo je natanko preskusiti sosebno z ozirom na to, ali se število oseb na ladji vjema sè stanjem, kakor je bilo izkazano ob zadnjem pregledu, oziraje se na probeležene premembe ter pristaviti vnovično pregledno najdenje, ako plovilo ne gré že tisti dan mimo druge pregledne postaje. V tem slučaju ni treba novega pregleda, če se ne pokažejo kaki posebni sumni razlogi, in predstojnik pregledne postaje potrdi samo čas prevožnje v preglednici.

Plovila, katera so bila isti dan že pregledana, morajo, ko pristanejo v novi pregledni postaji, mimo katere hočejo samo iti, razpeti belo zastavo in odpraviti jih je brez pomude.

Razen tega slučaja smé politično deželno oblastvo kake olajšave dovoliti samo takim plovilom, katera služijo samo in edino rednemu, tisti čas nesumnemu krajnemu prometu.

Postopanje v kolerosumnem slučaju.

§. 7.

Plovila katera pridejo s kolerosumnimi bolniki ali mrliči ali na katerih se taki najdejo ob pregledu, morajo pristati na določenem, osamljenem mestu, katero je vidno storiti z napisno tablo in rumeno zastavo. Nato mora komisija (§. 6., *alinea* 1.) poleg uradnih opravil, predpisanih v §. 6, opraviti nastopne zdravstveno-policijske naredbe:

1. izladjati zdrave potnike, ki niso bili v nikaki družčini z bolniki, ter za sedaj pospraviti kje posebe.

2. Izladjati sumne potnike, ki so bili v družčini z bolniki, in pospraviti osamljene.

Glej prilogo.

3. Izladjati bolne in mrtve in osamljeno prenesti v osamljeno bolnico.

4. Ločene z ladje deti popotne stvari, ki niso nikakor na sumu, da so onesnažene s kolernimi izmečki.

5. Zapakovati popotne reči, katere je s parom razkužiti, v vreče, napojene z razkužno raztopino; nato se osamljene odvedó v razkužbo.

6. Zdravstveno-policijsko pregledati nesumne potnike in njih prtljago, katero je, ako treba, razkužiti: storiti, da se še dalje pet dní zdravstveno-policijsko ogledujejo nesumni odpotujoči ljudje.

7. Pridržati in po večkrat pregledati izladjane sumne ljudi, ako treba, do pet dní, pregledati in morebiti razkužiti njih prtljago.

8. Korenito razkužiti vse predmete na plovilu, na katere leti sum, da so okuženi, in pa osamni prostor, stranišča, orodje, ki je bilo morebiti izpostavljeno sumni onesnažbi itd., pri čemer je gledati na to, da se ne onesnaži rečna voda; razkužiti nabrano vodo v ladjah z apnenim mlekom dotlé, da krepko alkalno reaguje na vseh mestih; dodatno osnažiti, prezračiti, iz rabe deti celih sedem dni.

Še le, ko je preteklo teh sedem dní, če ni v ti dobi na plovilu nihče zbolel, in se tudi ni pokazal kak ne odpravljen sum, da je kedo zbolel, smé se zopet izročiti preglednica, katero je takoj ob pristanji odvzeti sumnemu plovilu, ali pa, če plovilo do sedaj ni imelo take preglednice, dati mu novo.

Gledé bolnih, sumnih in pa nesumnih izladjevanih ljudi, ki spadajo k plovilu, če ne pridejo, ko biva plovilo v postaji za pregledovanje ladij, v nobeno drugo dotiko z njim, držati se je istega postopa, kakor je v priličnih slučajih predpisan za popotne ljudi.

One k plovilu spadajoče ljudi, kateri se še dalje uporabljajo in pospravljajo na njem, deti je na plovilu pod zdravniški nadzor ter vsak dan preiskati njih zdravstveno stanje, braniti jim, da ne občujejo osebno in nenadzorovano z osebami na suhem, ter pustiti jih v svobodno občevanje še le, če je po razkužbi na plovilu pet dní preteklo brez sumne motnje v njih zdravju.

Kako je treba natanko dijagnostično ustanoviti sumne slučaje, ko kedo zboli all umrje, s pomočjo

bakterijologije, kako opravljati predpisana zglasila in priznanila, kako izsledovati izvir okužbe ter kako vsled tega uradno postopati, kako je najstrože izvrševati vse zdravstveno-policijske in zdravstvene naredbe, o tem veljajo splošna določila.

R a z g l a s.

§. 8.

Da se je kaka postaja za pristanje, za izladjanje bolnikov ali za pregledovanje ladje odprla ali zaprla, razglasiti je javno.

Kazenska določila.

§. 9.

Prestopke zoper ta ukaz je, v kolikor ne spadajo pod obči kazenski zakon, kaznovati po ministerstvenem ukazu z dné 30. septembra 1857. l., Drž. zak. št. 198.

Uporabljanje ob koleri v tozemstvu.

§. 10.

Ako se pokaže kolera v kakem ob plovni reki ležečem političnem okraju v mejah veljavnostnega okoliša tega ukaza, moči je prilično uporabljati določila pričujočega ministerstvenega ukaza.

Rok veljavnosti.

§. 11.

Ta ministerstveni ukaz pride v moč in veljavo tistega dné, ko se razglasi.

V izvršitev v tem ukazu obseženih načel za določene plovne reke ali rečne kose potrebna posebna določila naj izdadó dotična politična deželna oblastva ter razglasé po deželnih zakonikih in ukaznikih. Izreči, kedaj se začne in koliko časa bo trajalo predpisano nadziranje plovilnega prometa po plovnih rekah, prihranjeno je političnim deželnim oblastvom.

Taaffe s. r.

Priloga.

Preglednica.

P l o v i l a	Oznamenilo:
	Štev.:
	Lastnik (podjetje):
	Vodnik:
	Prihodni kraj:
	Namembni kraj:

